

MISERICORDIAE VULTUS

(LAUPEUDEN KASVOT)

Bulla laupeuden ylimääräisen
riemuvuoden julistamiseksi

*Franciscus, Rooman piispa,
Jumalan palvelijoiden palvelija*

Armoa, laupeutta ja rauhaa kaikille, jotka lukevat
tämän kirjeen.

1. **Misericordiae Vultus** – Jeesus Kristus on Isän laupeuden kasvot. Kristinuskon salaisuus näyttää tiivistyvän näihin sanoihin. Laupeus tuli eläväksi ja näkyväksi ja sai täyttymyksensä Jeesus Nasaretilaisessa. Isä, joka on ”laupeudesta rikas” (Ef. 2:4), il-

moitti Moosekselle nimensä olevan "laupias Jumala, joka antaa anteeksi, joka on kärsivällinen ja jonka hyvyys ja uskollisuus on suuri" (vrt. 2. Moos. 34:6). Hän ei ole lakannut tekemästä jumallista luontoaan tunnetuksi kautta historian monilla eri tavoilla. Kun "aika oli täyttynyt" (Gal. 4:4), kun kaikki oli otollista hänen pelastussuunnitelmansa mukaan, hän lähetti Poikansa, joka syntyi Neitsyt Mariasta, ilmoittaakseen lopullisella tavalla meille rakkautensa. Joka näkee Pojan, näkee Isän (vrt. Joh. 14:9). Jeesus Nasaretilainen ilmoittaa Jumalan laupeuden sanassaan, teoissaan ja koko persoonassaan.[1]

2. Meidän on aina mietiskeltävä laupeuden salaisuutta. Se on ilon, tyyneyden ja rauhan lähde. Se on pelastuksemme edellytys. Laupeus on sana, joka paljastaa kaikkeinpyhimmän Kolminaisuuden salaisuuden. Laupeus on lopullinen ja korkein teko, jonka kautta Jumala kohtaa meidät. Laupeus on perustavanlaatuisen laki, joka asuu jokaisen ihmisen sydämessä, kun hän vilpittömin silmin katsoo elämäntiellä kohtaamiaan veljiä ja sisaria. Laupeus on tie, joka yhdistää Jumalan ja ihmisen. Se avaa sydämemme toivolle, että meitä rakastetaan ikuisesti huolimatta syntiemme rajoituksista.

3. On hetkiä, jolloin meitä kutsutaan syventymään laupeuteen yhä tarkkaavaisemmin, jotta meistä itsestämme tulisi Isän toiminnan vaikuttava merkki. Tämän vuoksi olen julistanut *laupeuden ylimääräisen riemuvuoden*, jotta se olisi otollinen aika kirkolle ja jotta uskovien todistuksesta tulisi yhä vahvempi ja vaikuttavampi.

Pyhä vuosi alkaa 8. joulukuuta 2015, perisynnittömän sikiämisen juhlapyhänä. Tämä liturginen juhlapäivä viittaa Jumalan toimintaan historiamme alkuvaiheista alkaen. Aadamin ja Eevan synnin jälkeenkään Jumala ei halunnut jättää ihmiskuntaa yk-

sin eikä pahan armoille. Siksi hän ajatteli Mariaa ja tahtoi hänen olevan pyhä ja tahraton rakkaudessa (vrt. Ef. 1:4), jotta hänestä tulisi ihmisten Lunastajan äiti. Synnin suuruuteen Jumala vastaa anteeksiannon täytydellä. Laupeus on aina suurempi kuin miikään synti, eikä kukaan voi rajoittaa anteeksiantavan Jumalan rakkautta. Perisyntittömän sikiämisen juhlahpyhänä minulla on ilo avata pyhä ovi. Tuolloin siitä tulee *laupeuden ovi*, josta sisään käyvä voi kokea Jumalan rakkauden, Jumalan, joka lohduttaa, antaa anteeksi ja antaa toivon.

Tätä juhlahpyhää seuraavana sunnuntaina, adventin kolmantena sunnuntaina, avataan pyhä ovi Rooman katedraalissa eli Lateraanikirkossa. Sen jälkeen avataan pyhä ovi muissa paavililissa basilikoissa. Määrään, että samana sunnuntaina jokaisessa paikalliskirkossa – sen katedraalissa, joka on kaikkien uskovien äitikirko, tai rinnakkaiskatedraalissa tai muussa erityisen merkittävässä kirkossa – avataan vastaavanlainen *laupeuden ovi* koko pyhän vuoden ajaksi. Ordinariuksen päätöksellä pyhä ovi voidaan avata myös pyhäköissä, joissa käy paljon pyhiinvaeltajia. Näissä pyhissä paikoissa monet pyhiinvaeltajat kokevat armon ja löytävät tien kääntymykseen. Jokainen paikalliskirkko on siis suoranaisesti mukana tämän pyhän vuoden vietossa ja elää sitä erityisenä armon ja hengellisen uudistumisen aikana. Siten riemuvuotta vietetään sekä Roomassa että paikalliskirkkoissa näkyvänä merkinä koko kirkon yhteydestä.

4. Valitsin päivämäärän 8. joulukuuta, koska se on kirkon lähihistorian kannalta merkittävä. Avaan pyhän oven Vatikaanin II kirkolliskokouksen päättymisen 50-vuotispäivänä. Kirkko tuntee, että tämä tapahtuma on säilytettävä elävänä. Sen kautta alkoi uusi vaihe kirkon historiassa. Kirkolliskokoukseen kokoon-tuneet isät tunsivat vahvasti, kuin todellisena Pyhän Hengen henkäyksenä, että on välttämätöntä puhua Jumalasta aikansa

ihmisille ymmärrettävämällä tavalla. Muurit, jotka liian kauan olivat sulkeneet kirkon etuoikeutetuksi linnakkeeksi, olivat murtuneet, ja oli tullut aika julistaa evankeliumia uudella tavalla. Se oli uusi vaihe evankelioimistehtävässä, joka oli ollut olemassa aina. Se oli uusi velvoite kaikille kristityille todistaa uskostaan innokkaammin ja vakuuttuneemmin. Kirkko tunsu velvollisuudekseen olla Isän rakkauden elävä merkki maailmassa.

Muistamme pyhän Johannes XXIII:n merkittävät sanat, kun hän avatessaan kirkolliskokouksen osoitti sille tien: "Nyt Kristuksen morsian käyttää mieluummin laupeuden lääketta kuin ankaran kurin aseita ... Katolinen kirkko tahtoo, samalla kun se kohottaa tässä kirkolliskokouksessa katolisen totuuden soihdun, olla kaikille rakastava, hyväntahtoinen, kärsivällinen äiti, joka on täynnä laupeutta ja hyvyttä erossa olevia lapsiaan kohtaan." [2]

Samalla tavalla myös autuas Paavali VI totesi kirkolliskokouksen päättyessä: "Haluamme ennen kaikkea huomauttaa, että kirkolliskokouksemme uskonto on pääasiassa ollut rakkaus ... vanha vertaus laupiaasta samarialaisesta on ollut kirkolliskokouksen spiritualiteetin esimerkkinä ... Kirkolliskokous on osoittanut suurta kiintymystä ja ihailua nykymaailmamme ihmisiä kohtaan. Erehdykset on todellakin tuomittu, koska sitä vaativat sekä rakkaus että totuus. Mutta ihmisiä kohtaan on osoitettu vain kehotusta, kunnioitusta ja rakkautta. Kirkolliskokous on osoittanut nykymaailmalle masentavien diagnoosien sijaan rohkaisevia parannuskeinoja, synkkien aavistusten sijaan luottamuksen viestejä. Nykymaailman arvoja ei ole ainoastaan huomioitu vaan niitä on kunnioitettu, sen ponnistuksia on tuettu, sen toiveet puhdistettu ja siunattu ... Meidän on korostettava vielä tätä: koko tämä opillinen rikkaus on suunnattu yhteen ainoaan päämäärään, ihmisen palvelemiseen kaikissa olosuhteissaan, heikkouksissaan ja tarpeissaan." [3]

Tuntien sekä kiitollisuutta siitä, mitä kirkko on saanut vastaanottaa, että vastuuta edessä olevasta tehtävästä kuljemme pyhän oven kautta luottaen täysin siihen, että meitä saattaa ylönousseen Herran voima, joka jatkuvasti tukee pyhiinvaellustamme. Pyhä Henki, joka ohjaa uskovien askeleet yhteistyöhön Kristuksen toteuttaman pelastustyön kanssa, johtakoon ja auttakoon Jumalan kansaa mietiskelemään laupeuden kasvoja. [4]

5. Riemuvuosi päättyy Kristuksen, kaikkeuden kuninkaan, liturgisena juhlapyhänä 20. marraskuuta 2016. Sulkiessamme tuona päivänä pyhän oven olemme ennen kaikkea kiitollisia Pyhälle Kolminaisuudelle tästä meille annetusta erityisestä armon ajasta. Uskomme kirkon elämän, koko ihmiskunnan ja valtavan maailmankaikkeuden Kristuksen hallintaan. Vuodattakoon hän laupeutensa aamukasteen lailla, jotta lähitulevaisuudessa kaikki voisivat yhdessä rakentaa hedelmällistä historiaa. Kuinka toivonkaan, että tulevat vuodet olisivat laupeuden läpäisemiä, jotta voisimme kohdata jokaisen ihmisen tuoden heille Jumalan hyvyyden ja hellyyden! Saavuttakoon laupeuden balsami kaikki, sekä uskovat että kaukana olevat, merkinä jo keskellämme läsnä olevasta Jumalan valtakunnasta.

6. ”Jumalalle on ominaista laupeuden osoittaminen, ja erityisesti tässä ilmenee hänen kaikkivaltiutensa.”[5] Nämä pyhän Tuomas Akvinolaisen sanat osoittavat, kuinka jumalallinen laupeus ei todellakaan ole heikkouden merkki, vaan pikemminkin Jumalan kaikkivaltiuden ominaispiirre. Siksi eräässä liturgian vanhimmista kollektarukouksista rukoilemme: ”Jumala, sinä osoitat kaikkivaltiutesi ennen muuta säälimällä ja armahtamalla.”[6] Jumala on ihmiskunnan historiassa aina hän, joka on läsnä, lähellä, kaitseva, pyhä ja armahtava.

Sanapari "kärsivällinen ja laupias" esiintyy usein Vanhassa testamentissa kuvaamassa Jumalan luontoa. Hänen laupeutensa ilmenee konkreettisesti monissa pelastushistorian teoissa, joissa hänen hyvytensä voittaa rankaisemisen ja tuhon. Erityisesti psalmit tuovat esiin tämän Jumalan toiminnan suuruuden: "Hän antaa anteeksi kaikki syntini ja parantaa kaikki sairauteni. Hän päästää minut kuoleman otteesta ja seppelöi minut armolla ja rakkaudella" (Ps. 103:3-4). Eräässä toisessa psalmissa kuvataan vielä selvemmin laupeuden konkreettisia merkkejä: "Herra päästää vangitut kahleista, hän antaa sokeille näön ja nostaa maahan painetut jaloilleen. Herra rakastaa oikeamielisiä, hän suojelee muukalaisia ja tukee leskiä ja orpoja, mutta jumalattomien tien hän tekee mutkaiseksi" (Ps. 146:7-9). Vielä muita psalmien kirjoittajan ilmaisuja ovat nämä: Herra "parantaa ne, joiden mieli on murtunut, hän sitoo heidän haavansa ... Hän on nöyrien tuki ja turva, mutta jumalattomat hän painaa maahan" (Ps. 147:3, 6).

Jumalan laupeus ei ole abstrakti ajatus, vaan konkreettista todellisuutta, jossa hän tuo ilmi rakkautensa kuin isä tai äiti, joka rakastaa lastaan koko olemuksensa syvyydestä. Sitä voidaan todella sanoa "sisäiseksi" rakkaudeksi. Se lähtee sisimmästä syvästä, luonnollisena, lempeänä, myötätuntoisena, säälivänä ja anteeksiantavana.

7. "Iäti kestää hänen armonsa" on kertosaie, joka toistuu Jumalan ilmoituksen historiasta kertovan psalmin 136 jokaisessa jakeessa. Laupeuden voimasta kaikki Vanhan testamentin tapahtumat ovat täynnä syvällistä pelastusmerkitystä. Laupeus tekee Jumalan historiasta Israelin kanssa pelastushistoriaa. Toistaminen jatkuvasti psalmin lailla "iäti kestää hänen armonsa" näyttää murtavan paikan ja ajan kiertokulun tuodakseen kaiken rakkauden ikuiseen salaisuuteen. Se on kuin haluaisi sanoa, että ihminen

on ikuisesti, ei vain historiassa, Isän armahtavan katseen alla. Ei ole sattumaa, että Israelin kansa on halunnut liittää tämän psalmin – ”suuri Hallel”, kuten sitä kutsutaan – tärkeimpiin liturgiisiin juhlapäiviinsä.

Ennen kärsimistään Jeesus rukoili tämän laupeuden psalmin sanoin. Siitä todistaa evankelista Matteus sanoessaan, että Jeesus ja opetuslapset lähtivät Öljymäelle ”laulettuaan kiitosvirren” (Matt. 26:30). Asettaessaan eukaristian itsensä ja pääsiäisuhrinna pysyväksi muistoksi hän symbolisesti asetti tämän ilmoituksen korkeimman teon laupeuden valoon. Samalta laupeuden näkökannalta Jeesus kohtasi kärsimyksensä ja kuolemansa tietoisena suuresta rakkauden salaisuudesta, jonka hän toteuttaisi ristillä. Tieto siitä, että Jeesus itse rukoili tämän psalmin sanoin, tekee sen meille kristityille vielä tärkeämmäksi ja kehottaa meitä omaksumaan sen kertosaheen jokapäiväiseen ylistysrukouksemme: ”Iäti kestää hänen armonsä.”

8. Kiinnittäen katsemme Jeesukseen ja hänen laupiaisiin kasvoihinsa voimme havaita kaikkeinpyhimmän Kolminaisuuden rakkauden. Jeesus sai Isältä tehtävän ilmoittaa jumalallisen rakkauden salaisuuden täytedessään. ”Jumala on rakkaus” (1. Joh. 4:8, 16), toteaa evankelista Johannes ensimmäisen ja ainoan keran koko Raamatussa. Tämä rakkaus on tullut näkyväksi ja kosketettavaksi Jeesuksen koko elämässä. Hänen persoonansa on rakkaus, itsensä lahjoittava rakkaus. Suhteet häntä lähestyviin ihmisiin tuovat ilmi jotakin ainutlaatuista ja korvaamatonta. Hänen toteuttamansa merkit erityisesti syntisiä, köyhiä, syrjittyjä, sairaita ja kärsiviä kohtaan on tarkoitettu opettamaan laupeutta. Kaikki hänessä puhuu laupeudesta. Mikään hänessä ei ole vailla myötätuntoa.

Nähdessään häntä seuraavat väkijoukot, jotka olivat väsyneitä ja näänyksissä, eksesyksissä ja vailla paimenta, Jeesuksen

valtasi sääli (vrt. Matt. 9:36). Tämän myötätuntoisen rakkauden voimasta hän paransi luokseen tuodut sairaat (vrt. Matt. 14:14) ja ruokki muutamalla leivällä ja kalalla suuret ihmisjoukot (vrt. Matt. 15:37). Se, mikä liikutti Jeesusta kaikissa tilanteissa, oli laupeus, jolla hän osasi lukea keskustelukumppaniensa sydäntä ja vastasi heidän todellisimpaan tarpeeseensa. Kohdatesaan Nainin lesken, joka vei hautaan ainoaa poikaansa, Jeesuksen kävi sääliksi itkevän äidin suurta tuskaa: hän antoi äidille pojan takaisin herättämällä tämän kuolleista (vrt. Luuk. 7:15). Vapautettuaan Gerasan alueella miehen, jota pahat henget vaivasivat, Jeesus antoi tälle tehtävän: ”Kerro tästä suuresta teosta, jonka Herra on armossaan sinulle tehnyt” (Mark. 5:19). Myös Matteuksen kutsuminen liittyy laupeuteen. Kulkiessaan tulliaseman ohi Jeesus katsoi Matteukseen. Katse oli täynnä laupeutta, joka antoi anteeksi tuon miehen synnit. Muiden opetuslasten vastustelusta huolimatta Jeesus valitsi hänet, syntisen ja publikaanin, yhdeksi kahdestatoista apostolista. Kommentoیدessaan tätä evankeliumin tapahtumaa pyhä Beda Venerabilis kirjoitti, että Jeesus katsoi Matteusta armahtavalla rakkaudella ja valitsi hänet: ”miserando atque eligendo”[7]. Tämä ilmaus on aina tehnyt minuun niin suuren vaikutuksen, että valitsin sen myös piispalliseksi tunnuslauseekseni.

9. Laupeudesta kertovissa vertauksissa Jeesus ilmoittaa Jumalan olemuksen: hän on Isä, joka ei koskaan luovuta, ennen kuin on antanut anteeksi synnin ja voittanut torjunnan myötätunnollaan ja laupeudellaan. Tunneimme hyvin nämä vertaukset, erityisesti kolme: kadonnut lammas, kadotettu hopearaha sekä isä, jolla on kaksi poikaa (vrt. Luuk. 15:1-32). Näissä vertauksissa kerrotaan aina Jumalan olevan täynnä iloa, erityisesti silloin, kun hän antaa anteeksi. Niissä näemme evankeliumin ja uskomme ytimen, koska laupeus esitetään voimana, joka voittaa kaiken, täyttää

sydämen rakkaudella ja tuo anteeksiannon kautta lohdutuksen.

Erästä toisesta vertauksesta löydämme opetuksen siitä, kuinka meidän tulee elää kristittyinä. Pietarin kysymykseen, kuinka monta kertaa on annettava anteeksi, Jeesus vastasi: "Ei seitsemän, vaan seitsemänkymmentäseitsemän kertaa" (Matt. 18:22), ja kertoi vertauksen "armottomasta palvelijasta". Tämä palvelija oli kuninkaalle velkaa suuren summan, ja kun hänet määrättiin maksamaan velkansa, palvelija anoi armoa maahan heittäytyen. Kuningas antoi velan anteeksi. Mutta heti sen jälkeen tuo palvelija kohtasi toisen palvelijan, joka oli hänelle velkaa pienen summan ja anoi häneltä armoa maahan heittäytyen. Mutta toinen ei suostunut vaan toimitti hänet vankilaan. Kuullessaan tästä kuningas vihastui, kutsutti palvelijan luokseen ja sanoi: "Eikö sinunkin olisi pitänyt armahtaa työtoveriasi, niin kuin minä armahdin sinua?" (Matt. 18:33). Ja Jeesus päätti vertauksen: "Näin tekee minun taivaallinen Isänikin teille, jos te ette kaikesta sydämestä anna kukin veljellenne anteeksi" (Matt. 18:35).

Tämä vertaus sisältää syvällisen opetuksen jokaiselle meistä. Jeesus vahvistaa, että laupeus ei ole ainoastaan Isän toimintaa vaan myös kriteeri sen ymmärtämiseksi, ketkä ovat todella hänen lapsiaan. Meitä kutsutaan osoittamaan laupeutta, koska olemme ensin saaneet laupeuden. Rikkomusten anteeksiannosta tulee armahtavan rakkauden näkyvin ilmaus, ja meille kristityille se on käsky, josta emme voi poiketa. Kuinka vaikealta anteeksianto usein näyttääkään! Ja kuitenkin anteeksianto on hauraisiin käsiimme uskottu väline, jotta voimme saavuttaa rauhan sydämeemme. Vihasta, raivosta, väkivallasta ja kostosta luopuminen on välttämätöntä elääksemme onnellisina. Ottakaamme siis vastaan apostolin kehoitus: "Älkää antako auringon laskea vihanne yli" (Ef. 4:26). Ja ennen kaikkea kuulkaamme Jeesuksen sanaa, joka asettaa laupeuden elämäni hanteeksi ja uskomme us-

kottavuuden kriteeriksi: ”Autuaita ne, jotka toisia armahtavat: heidät armahdetaan” (Matt. 5:7). Tämän autuaaksijulistuksen on erityisesti innoitettava meitä tänä pyhänä vuonna.

Kuten huomaamme, laupeus on pyhässä Raamatussa avainkäsite, joka viittaa Jumalan toimintaan meitä kohtaan. Hän ei tyydy vain toteamaan rakkauttaan vaan tekee sen näkyväksi ja käsin kosketeltavaksi. Rakkaushan ei voi koskaan olla pelkkä abstrakti sana. Jo olemukseltaan se on jotakin konkreettista: pyrkimyksiä, asenteita ja tekoja, jotka toteutuvat jokapäiväisessä toiminnassa. Jumalan laupeus on hänen vastuutaan meistä. Hän pitää itseään vastuullisena, toisin sanoen tahtoo sitä, mikä on meille hyväksi, ja haluaa nähdä meidät onnellisina, iloisina ja rauhallisina. Tälle tielle myös kristittyjen armahtavan rakkauten on suunnattava. Niin kuin isä rakastaa, niin rakastavat hänen lapsensakin. Niin kuin hän on laupias, niin meidätkin kutsutaan olemaan laupiaita toinen toistamme kohtaan.

10. Laupeus on kirkon elämän perusta. Kirkon kaiken pastoraalityön tulisi olla kietoutunut hellyyteen, jolla se kääntyy uskovien puoleen. Mikään sen julistuksessa ja todistuksessa maailmalle ei voi olla vailla laupeutta. Kirkon uskottavuus näkyy armahtavassa ja myötätuntoisessa rakkaudessa. Kirkko ”tahtoo lakkaamatta tarjota laupeutta”[8]. Ehkä olemme kauan sitten unohtaneet, kuinka osoittaa ja elää todeksi laupeutta. Toisaalta kiusaus keskittyä aina ja yksinomaan oikeudenmukaisuuteen on saanut meidät unohtamaan, että se on vain ensimmäinen askel, kylläkin välttämätön ja korvaamaton. Mutta kirkon on mentävä pitemmälle saavuttaakseen korkeamman, merkittävämmän päämäärän. Toisaalta on surullista nähdä, että anteeksiannon kokemus kulttuurissamme ohenee yhä enemmän. Joskus itse sana näyttää jääneen pois käytöstä. Vailla anteeksiannon todistusta elämästä kuitenkin tulee hedelmätöntä ja steriiliä, ikään kuin eläisimme

kuihtuneessa autiomaassa. Kirkolle on uudelleen koittanut aika julistaa iloiten anteeksiantoa. On aika palata olennaiseen ja ottaa kantaaksemme veljämme heikkoudet ja vaikeudet. Anteeksianto on voima, joka synnyttää uuteen elämään ja vuodattaa meihin rohkeuden katsoa toivoen tulevaisuuteen.

11. Emme voi unohtaa suurta opetusta, jonka pyhä Johannes Paavali II tarjosi toisessa kiertokirjeessään *Dives in misericordia*, joka aikanaan oli odottamaton ja jonka aihe yllätti monet. Haluan muistuttaa erityisesti kahdesta sen kohdasta. Ensiksi pyhä Johannes Paavali II nosti esiin laupeuden unohtamisen aikamme kulttuurissa: "Nykyinen mentaliteetti näyttää ehkä aikaisempaa enemmän vastustavan ajatusta laupeuden Jumalasta, pyrkien sulkemaan elämästä ja poistamaan ihmisten sydämistä koko laupeuden idean. Sana ja käsite 'laupeus' näyttää aiheuttavan levottomuutta ihmisessä, joka ennennäkemättömän tieteellisen ja teknisen kehityksen myötä on nyt enemmän kuin koskaan aikaisemmin tullut maan herraksi ja ottanut sen valtaansa (vrt. 1. Moos. 1:28). Tämä maan hallitseminen, joskus yksipuolisesti ja pinnallisesti ymmärrettyinä, ei näytä jättävän tilaa laupeudelle ... Tämän vuoksi kirkon ja maailman nykytilassa monet ihmiset ja ryhmät, joita elävä uskontaju ohjaa, kääntyvät, sanoisin lähes spontaanisti, Jumalan laupeuden puoleen." [9]

Toiseksi pyhä Johannes Paavali II perusteli välttämättömyyttä julistaa ja todistaa laupeudesta nykymaailmassa: "Sen sanelee rakkaus ihmistä ja kaikkea inhimillistä kohtaan, jonka monet aikalaisemme vaistoavat olevan suuresti uhattuna. Kristuksen salaisuus ... velvoittaa minua myös julistamaan laupeutta Jumalan armahtavana rakkautena, joka on ilmoitettu samassa Kristuksen salaisuudessa. Se velvoittaa minua kääntymään tuon laupeuden puoleen ja pyytämään sitä tässä kirkon ja maailman historian vaikeassa, kriittisessä vaiheessa." [10] Tämä hänen opetuksensa

on ajankohtaisempi kuin koskaan ja ansaitsee tulla toistetuksi tänä pyhänä vuotena. Ottakaamme uudelleen vastaan hänen sanansa: ”Kirkko elää aitoa elämää tunnustaessaan ja julistaessaan laupeutta – Luojan ja Lunastajan ihmeellisintä ominaisuutta – ja tuodessaan ihmisiä Pelastajan laupeuden lähteille, joiden uskotu hoitaja ja jakaja se on.”[11]

12. Kirkon lähetystehtävä on julistaa Jumalan laupeutta, joka on evankeliumin sykkivä sydän. Kirkon kautta laupeuden täytyy saavuttaa jokaisen ihmisen sydän ja mieli. Kristuksen morsiamen on toimittava kuin Jumalan Poika, joka meni kaikkien luo ketään poissulkematta. Meidän aikanamme, kun kirkon tehtävänä on uusi evankelioiminen, laupeuden teema on otettava esiin uudella innolla ja uudistuneessa pastoraalisessa toiminnassa. Kirkolle ja sen julistuksen uskottavuudelle on ratkaisevan tärkeää, että se itse elää todeksi laupeutta ja todistaa siitä. Kirkon käyttämän kielen ja eleiden on välitettävä laupeutta, jotta se koskettaisi ihmisten sydämiä ja saisi heidät löytämään uudeleen tien takaisin Isän luo.

Kirkon ensimmäinen totuus on Kristuksen rakkaus. Tätä rakkautta, joka antaa anteeksi ja lahjoittaa itsensä, kirkko palvelee ja välittää ihmisille. Siksi siellä, missä kirkko on läsnä, tulee Isän laupeuden näkyä. Seurakunnissamme, yhteisöissämme, yhdistyksissä ja liikkeissä, ylipäänsä kaikkialla, missä kristittyjä on, voikoon jokainen löytää laupeuden keitaan.

13. Tahdomme elää tätä riemuvuotta Herran sanan valossa: *Armahtavia kuten Isä*. Evankelista muistuttaa Jeesuksen opetuksesta: ”Olkaa valmiit armahtamaan, niin kuin teidän Isännekin armahtaa” (Luuk. 6:36). Tämä elämänohjelma on sekä vaativa että täynnä iloa ja rauhaa. Jeesuksen käsky on suunnattu kaikille niille, jotka kuulevat hänen äänensä (vrt. Luuk. 6:27). Jotta kyke-

nemme armahtamaan, meidän on siksi ensin kuunneltava Jumalan sanaa. Tämä merkitsee hiljaisuuden arvon uudelleen löytämistä meille suunnatun Jumalan sanan mietiskelemiseksi. Tällä tavoin on mahdollista mietiskellä Jumalan laupeutta ja omaksua se elämäntavaksemme.

14. Pyhiinvaellus on erityinen merkki pyhän vuoden aikana, koska se on kuva vaelluksesta, jonka jokainen ihminen kulkee elämänsä aikana. Elämä on pyhiinvaellusta, ja ihminen on *via-tor*, pyhiinvaeltaja, joka kulkee tietään päämäärää kohti. Myös pyhän oven saavuttamiseksi, Roomassa ja muissa paikoissa, jokaisen on voimiansa mukaan tehtävä pyhiinvaellus. Se on merkki siitä, että laupeus on saavutettava päämäärä, joka edellyttää vaivannäköä ja uhria. Pyhiinvaellus innoittakoon kääntymyksen: ottakaamme pyhän oven kautta kulkiensa vastaan Jumalan laupeus ja pyrkikäämme olemaan armahtavia toisia kohtaan, niin kuin Isä on armahtava meitä kohtaan.

Herra Jeesus osoittaa ne pyhiinvaelluksen vaiheet, joiden kautta tämän päämäärän voi saavuttaa: "Älkää tuomitko, niin ei teitäkään tuomita. Älkää julistako ketään syylliseksi, niin ei teitäkään julisteta syylliseksi. Päästäkää vapaaksi, niin teidätkin vapautetaan. Antakaa, niin teille annetaan. Rungas mitta, tiiviiksi paineltu, ravisteltu ja kukkurainen, annetaan teidän syliinne. Niin kuin te mittaatte, niin teille mitataan" (Luuk. 6:37-38). Hän kehottaa ennen kaikkea olemaan tuomitsematta ja julistamatta syylliseksi. Kukaan, joka ei halua joutua Jumalan tuomiolle, ei voi tehdä itsestään veljensä tuomaria. Ihmiset eivät tuomitsaan näe pintaa syvemmälle, mutta Isä katsoo sisimpään. Kuinka paljon pahaa tekevätäkään mustasukkaisuudesta ja kateudesta lähteneet sanat! Veljestä pahan puhuminen hänen poissa ollessaan merkitsee hänen asettamistaan huonoon valoon, hänen maineensa asettamista kyseenalaiseksi ja hänen jättämistään

juorujen armoille. Positiivisessa merkityksessä se, että olemme tuomitsematta ja julistamatta syylliseksi, on kykyä käsittää se, mikä on hyvää jokaisessa ihmisessä, ja estää hänen joutumisensa kärsimään meidän puolueellisesta tuomiostamme ja kaikkietietävyyden luulostamme. Mutta tämä ei vielä riitä laupeuden ilmaisemiseksi. Jeesus pyytää myös antamaan anteeksi ja lahjoittamaan: olemaan anteeksiannon välikappaleita, koska itse ensin olemme saaneet Jumalalta anteeksi, ja olemaan anteliaita kaikille tietäen, että Jumalakin osoittaa anteliaasti suurenmoista hyvyyttään meitä kohtaan.

Armahtavia kuten Isä on siten pyhän vuoden ”motto”. Laupeus todistaa, kuinka Jumala rakastaa. Hän antaa itsensä kokonaan, aina, ilmaiseksi ja pyytämättä mitään vastalahjaksi. Hän tulee avuksemme, kun pyydämme häneltä apua. Kuinka kauan onkaan, että kirkko aloittaa jokapäiväisen rukouksensa sanoilla ”Jumala, riennä minua pelastamaan, Herra, kiiruhda minua auttamaan” (vrt. Ps. 70:2). Apu, jota pyydämme, on jo Jumalan laupeuden ensimmäinen askel meitä kohti. Hän tulee pelastamaan meitä heikkoudestamme. Hänen apunsa merkitsee, että käsitämme hänen läsnäolonsa ja läheisyytensä. Päivä päivältä hänen myötätuntonsa koskettamina mekin voimme tulla myötätuntoisiksi toisia kohtaan.

15. Tänä pyhänä vuonna voimme kokea sen, että avaamme sydämemme niille, jotka elävät kaikkein syrjityimmissä elämäntilanteissa; niitä nykymaailma usein synnyttää dramaattisella tavalla. Kuinka paljon epävarmuutta ja tuskaa nykymaailmassa onkaan! Kuinka monia haavoja kantavatkaan ruumiissaan ne, joilla ei enää ole ääntä, koska rikkaiden kansojen välinpitämättömyys on hukuttanut ja tukahduttanut heidän huutonsa! Tänä riemuvuonna kirkko on vielä enemmän kutsuttu hoitamaan näitä haavoja, voitelemaan niitä lohdutuksen öljyllä, sitomaan

ne laupeudella ja parantamaan ne solidaarisuudella ja huolenpidolla. Älkäämme langetko nöyryyttävään välinpitämättömyyteen tai sielua nukuttavaan tottumukseen, joka estää huomaamasta uutta, saati tuhoavaan kyynisyyteen. Avatkaamme silmämme katsomaan maailman kurjuutta, niiden veljiemme ja sisartemme haavoja, joilta on riistetty arvokkuus, ja tuntekaamme, että meidän on kuultava heidän avunhuutonsa. Kätemme tarttukoot heidän käsiinsä ja vetäkööt heidät luoksemme, jotta he tuntisivat läsnäolomme, ystävyiden ja veljeyden lämmön. Tulkoon heidän huutonsa omaksemme. Yhdessä voimme rikkoa välinpitämättömyyden muurin, joka usein hallitsee korkeimpana ja kätkee tekopyhytemme ja itsekkyytemme.

On palava toivoni, että kristikansa tämän riemuvuoden aikana mietiskelisi *ruumiillisia ja hengellisiä laupeudentöitä*. Se on tapa herättää omatuntonne, joka usein uinuu köyhyiden edessä. Käykäämme syvemmälle evankeliumin sydämeen, jossa köyhät erityisesti kokevat Jumalan laupeuden. Jeesuksen julistus esittää meille nämä laupeudentyöt, jotta voimme ymmärtää, elämmekö hänen opetuslapsinaan vai emme. Löytäkäämme uudelleen ruumiilliset laupeudentyöt: nälkäisten ruokkiminen, janoisten juottaminen, alastomien vaatettaminen, kodittomien majoittaminen, sairaiden ja vankien luona käyminen, kuolleiden hautaaminen. Älkäämme unohtako myöskään hengellisiä laupeudentöitä: epätietoisten neuvominen, tietämättömien opettaminen, syntisten rohkaiseminen parannukseen, murheellisten lohduttaminen, vääryyksien anteeksiantaminen, väärän kohtelun kärsivällinen kestäminen, Jumalan rukoileminen elävien ja kuolleiden puolesta.

Emme voi paeta Herran sanoja, ja niiden perusteella meidät kerran tuomitaan: olemmeko antaneet syötävää nälkäisille ja juotavaa janoisille; olemmeko majoittaneet kodittomat ja vaatettaneet alastomat; onko meillä ollut aikaa olla sairaiden

ja vankien luona (vrt. Matt. 25:31-45). Samoin meiltä kysytään, olemmeko auttaneet toisia pääsemään epäilyksestä, joka saa lankeamaan pelkoon ja on usein yksinäisyyden lähde; olemmeko kyyneleet voittamaan tietämättömyyden, jossa miljoonat ihmiset elävät, erityisesti lapset, joilta puuttuu välttämätön apu köyhyydestä pääsemiseksi; olemmeko olleet lähellä yksinäisiä ja murheellisia; olemmeko antaneet anteeksi niille, jotka ovat rikkoneet meitä vastaan, ja olemmeko tukahduttaneet kaiken kaunan ja vihan, joka johtaa väkivaltaan; olemmeko olleet kärsivällisiä Jumalan esimerkin mukaan, hänen, joka on niin kärsivällinen meitä kohtaan, ja lopulta, olemmeko uskoneet veljemme ja sisaremme rukouksessa Herralle. Jokaisessa näistä ”vähäisimmistä” Kristus itse on läsnä. Hänen lihansa tulee uudelleen näkyväksi kidutettujen, haavoitettujen, ruoskittujen, aliravittujen, maanpakolaisten ruumiissa ... jotta me tunnistaisimme sen, koskettaisimme ja hoitaisimme sitä. Älkäämme unohtako pyhän Ristin Johanneksen sanoja: ”Elämämme illassa meidät tuomitaan rakkaudesta.”[12]

16. Luukkaan evankeliumista löydämme toisen tärkeän näkökohdan elääksemme riemuvuotta uskoen. Evankelista kertoo, että Jeesus palasi eräänä sapattina Nasaretiin ja meni tapansa mukaan synagogaan. Häntä pyydettiin lukemaan kirjoituksia ja selittämään niitä. Kohta oli profeetta Jesajan kirjasta, jossa sanotaan: ”Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman, julistamaan vangituille vapautusta ja sokeille näkönsä saamista, päästämään sorretut vapauteen ja julistamaan Herran riemuvuotta” (Luuk. 4:18-19, vrt. Jes. 61:1-2). ”Laupeuden vuosi”: sitä Herra julistaa ja sitä tahdomme elää. Tämä pyhä vuosi tuo esiin Jeesuksen lähetystehtävän rikkauden, joka kaikuu profetan sanoista: lohduttavien sanojen ja tekojen tuomisen köyhille;

vapautuksen julistamisen nyky-yhteiskunnan uusien orjuuden muotojen vangeille; näön palauttamisen niille, jotka eivät enää näe, koska ovat käpertyneet itseensä; arvokkuuden palauttamisen niille, joilta se on riistetty. Jeesuksen julistus tulee uudelleen näkyväksi uskon vastauksissa, joita kristityt on kutsuttu antamaan todistuksellaan. Saattakoot meitä apostolin sanat: ”Joka auttaa köyhiä, auttakoon iloisin mielin” (Room. 12:8).

17. Tämän riemuvuoden paastonaika olkoon intensiivisempi aika viettää ja kokea Jumalan laupeutta. Voimme mietiskellä monia pyhän Raamatun sivuja. Profeetta Miikan sanoin mekin voimme toistaa: Sinä, Herra, olet Jumala, joka annat synnit anteeksi ja jättät rankaisematta rikkomukset. Sinä et pidä vihaa iäti, sinä olet laupias. Sinä, Herra, palaat luoksemme ja armahdat kansaasi. Sinä poljet syntimme jalkojesi alle. Kaikki syntimme sinä heität meren syvyyteen (vrt. Miika 7:18-19).

Profeetta Jesajan kirjan sivuja voidaan mietiskellä konkreettisemmin tänä rukouksen, paaston ja lähimmäisenrakkauden aikana: ”Toisenlaista paastoa minä odotan: että vapautat syyttömät kahleista, irrotat ikeen hihnat ja vapautat sorretut, että murskaat kaikki ikeet, murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, kun hänet näet, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi. Silloin sinun valosi puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi ja hetkessä sinun haavasi kasvavat umpeen. Vanhurskaus itse kulkee sinun edelläsi ja Herran kirkkaus seuraa suojanasi. Ja Herra vastaa, kun kutsut häntä, kun huudat apua, hän sanoo: ’Tässä minä olen.’ Jos hävität siron ikeen keskuudestasi ja lopetat sormella osoittelun ja pahat puheet, jos annat nälkäiselle omastasi ja ravitset sen, joka kärsii puutetta, niin sinun pimeytesi koittaa valo ja yön varjo muuttuu keskipäivän kirkkaudeksi. Ja Herra on alati ohjaava sinua. Aavikon paahteessakin hän elvyttää voimasi ja vahvistaa jäsenesi. Sinä olet kuin vehmas puutarha, kuin läh-

de, jonka vesi ei ehdy" (Jes. 58:6-11).

Aloite "24 tuntia Herralle", jota vietetään perjantaina ja lauantaina ennen paastonajan 4. sunnuntaita, kasvakoon hiippakunnissa. Monet ihmiset, erityisesti nuoret, etsivät silloin parannuksen sakramenttia. Tämän kokemuksen kautta he usein löytävät tien takaisin Herran luo, elävät intensiivisen rukouksen hetken ja löytävät elämänsä merkityksen. Asettakaamme parannuksen sakramentti uudelleen ja vakuuttuneemmin keskipisteeksi, jotta ihmiset voivat omin käsin koskettaa laupeuden suuruutta. Jokaiselle katuvalle se on todellisen sisäisen rauhan lähde.

En koskaan väsy kehottamaan, että rippi-isien on oltava todellinen merkki Isän laupeudesta. Hyväksi rippi-isäksi ei tulla noin vain. Sellaiseksi tulemme ennen kaikkea jos ensin itse olemme katuvia ripittäytyjiä, jotka etsivät anteeksiantoa. Älkäämme koskaan unohtako, että rippi-isänä oleminen merkitsee osallistumista itsensä Jeesuksen tehtävään ja olemista konkreettisena merkinä Jumalan anteeksiantavasta ja pelastavasta rakkaudesta. Olemme saaneet Pyhän Hengen lahjan syntien anteeksi-antamiseksi, ja tästä olemme vastuussa. Yksikään meistä ei ole sakramentin hallitsija, vaan Jumalan anteeksiannon uskollinen palvelija. Jokaisen rippi-isän on otettava uskovat vastaan kuin tuhlaajapoikavertauksen isä: isä, joka juoksee poikaansa vastaan, vaikka tämä on tuhlanut omaisuutensa. Rippi-isät on kutsuttu ottamaan vastaan tuo katuva poika, joka palaa kotiin, ja iloitsemaan hänen löytymisestään. Älkööt he väsykö myöskään menemään vertauksen toisen pojan luo, joka jäi ulos eikä pysty iloitsemaan, ja selittämään hänelle, että hänen ankara tuomionsa on epäoikeudenmukainen ja merkityksetön, koska Isän laupeudella ei ole rajoja. Älkööt he esittäkö hyödyttömiä kysymyksiä, vaan vertauksen isän tavoin he keskeyttäkööt tuhlaajapojan valmisteleman puheenvuoron, koska he osaavat havaita jokaisen

katuvan sydämessä avunhuudon ja anteeksipyyynnön. Lyhyesti sanottuna rippi-isät on kutsuttu aina, kaikkialla, kaikissa tilanteissa ja kaikesta huolimatta olemaan merkinä laupeuden ensisijaisuudesta.

18. Tämän pyhän vuoden paastonaikana aion lähettää *”laupeuden lähettiläitä”*. He ovat merkki kirkon äidillisestä huolenpidosta Jumalan kansaa kohtaan, jotta se voisi käydä syvemmälle sisään tämän uskolle perustavanlaatuisen salaisuuden rikkauteen. He ovat pappeja, joille annan erityisen valtuuden antaa anteeksi myös ne synnit, joiden päästäminen on tavallisesti varattu Apostoliselle istuimelle, jotta heidän tehtävänsä laajuus tulisi näkyväksi. He ovat ennen kaikkea elävä merkki siitä, kuinka Isä ottaa vastaan hänen anteeksiantoaan etsivät. He ovat laupeuden lähettiläitä, koska he edistävät todella inhimillistä kohtaamista, joka on vapautuksen lähde, täynnä vastuuta esteiden voittamiseksi ja kasteessa kerran saatuun uuteen elämään palaamiseksi. Johdattakoot heitä tehtävässään apostolin sanat: ”Jumala on tehnyt kaikki tottelemattomuuden vangeiksi, jotta hän voisi antaa kaikille armahduksen” (Room. 11:32). Kaikki, ketään poissulkematta, on kutsuttu vastaanottamaan laupeuden kutsu. Lähettiläät elävät tämän kutsun todeksi tietäen voivansa katsoa Jeesukseen, joka on ”armahtava ja uskollinen ylipappi” (Hepr. 2:17).

Pyydän veljiäni piispuudessa kutsumaan ja ottamaan vastaan näitä lähettiläitä, jotta he ennen kaikkea olisivat vakuuttavia laupeuden julistajia. Hiippakunnissa järjestettäköön *”missioita kansalle”*, jotta nämä lähettiläät julistaisivat anteeksiannon iloa. Heitä pyydetään viettämään sovituksen sakramenttia kansalle, jotta riemuvuonna annettu armon aika sallisi monien kaukana olevien lasten löytää uudelleen tien isän kotiin. Kutsukoot paimenet erityisesti paastonaikana ahkerasti uskovia käymään *”armon valtaistuimen eteen, jotta he saisivat armoa ja laupeutta”* (vrt. Hepr. 4:16).

19. Saavuttakoon anteeksiannon sana kaikki; älköön kutsu laupeuteen jättäkö ketään välinpitämättömäksi. Osoitan tämän kutsun kääntymykseen vielä painokkaammin niille ihmisille, jotka elämäntapansa vuoksi ovat etäällä Jumalan armosta. Ajattelen erityisesti mihin hyvänsä rikollisryhmään kuuluvia miehiä ja naisia. Omaksi hyväksenne pyydän teitä muuttamaan elämäänne. Pyydän sitä teiltä Jumalan Pojan nimeen, hänen, joka taisteli syntiä vastaan mutta ei torjunut yhtäkään syntistä. Älkää langetko hirvittävään ansaan ajatellen, että elämä riippuu rahasta ja siihen verrattuna millään muulla ei ole arvoa ja arvokkuutta. Se on harhaa. Tuonpuoleiseen elämään emme vie rahaa mukamme. Raha ei anna meille todellista onnea. Veren tahraamien rikkauksien keräämiseksi käytetty väkivalta ei tee voimakkaaksi eikä kuolemattomaksi. Kaikkia kohtaa ennemmin tai myöhemmin Jumalan tuomio, jota kukaan ei voi paeta.

Sama kutsu saavuttakoon myös korruption harjoittajat tai siihen osalliset. Tämä yhteiskunnan märkivä haava on raskas synti, joka huutaa taivaaseen, koska se vaarantaa yksilöiden ja sosiaalisen elämän perustukset. Korruptio estää katsomasta toivoen tulevaisuuteen, koska ahneuden tyranniallaan se tuhoaa heikkojen suunnitelmat ja murskaa kaikkein köyhimmät. Tämä paha vaanii jokapäiväisen elämän teoissa ja laajenee julkisiin skandaaleihin saakka. Korruptio on jähmettymistä syntiin, joka pyrkii korvaamaan Jumalan illuusiolla rahan vallasta. Se on pimeyden työtä, jota epäilykset ja juonet tukevat. *Corruptio optimi pessima* (parhaan turmeltuminen on pahinta), sanoi hyvästä syystä pyhä Gregorius Suuri, osoittaakseen, ettei kukaan ole immuuni tälle kiusaukselle. Sen ajamiseksi ulos henkilökohtaisesta ja sosiaalisesta elämästä tarvitaan harkintaa, tarkkaavaisuutta, lojaalisuutta, läpinäkyvyyttä ja rohkeutta torjua vääryys. Jos sitä vastaan ei taistella avoimesti, ennemmin tai myöhemmin jokainen osallistuu siihen ja se tuhoaa elämämme.

Tämä on otollinen hetki elämän muuttamiseksi. Tämä on aika antaa koskettaa sydäntämme. Pahojen tekojen, jopa raskaiden rikosten edessä on aika kuunnella viattomien ihmisten itkua, heidän, joilta on riistetty omaisuus, arvokkuus, kiintymys ja jopa koko elämä. Pahan tiellä pysyminen on vain petoksen ja surun lähde. Todellinen elämä on jotakin aivan muuta. Jumala ei väsy ojentamaan kättään. Hän on aina valmis kuuntelemaan, ja niin olen minäkin, kuten myös veljemme piispat ja papit. Riittää, että ottaa vastaan kutsun kääntymykseen ja alistuu oikeudenmukaisuuteen, kun kirkko tarjoaa laupeutta.

20. Tässä yhteydessä ei ole turhaa muistaa oikeudenmukaisuuden ja laupeuden välistä suhdetta. Ne eivät ole kaksi vastakkaisista näkökohtaa, vaan yhden ainoan todellisuuden kaksi ulottuvuutta, todellisuuden, joka kehittyy vähitellen, kunnes se huipentuu rakkauden täyteydessä. Oikeudenmukaisuus (oikeus) on siviiliyhteisikunnalle perustavanlaatuisen käsite, kun se tavallisesti viittaa juridiseen järjestykseen, jonka kautta lakia sovelletaan. Oikeudenmukaisuus merkitsee myös sitä, että jokaiselle on annettava se, mikä hänelle kuuluu. Raamatussa viitataan usein Jumalan oikeudenmukaisuuteen (vanhurskauteen) ja Jumalaan tuomarina. Tavallisesti sillä tarkoitetaan lain noudattamista kokonaisuudessaan ja jokaisen hyvän israelilaisen toimimista Jumalan antamien käskyjen mukaisesti. Usein tämä näkemys on kuitenkin johtanut legalismiin, väärentänyt oikeudenmukaisuuden alkuperäisen merkityksen ja hämärtänyt sen syvällisen arvon. Legalistisen näkökannan voittamiseksi on muistettava, että pyhässä Raamatussa oikeudenmukaisuus on olennaisesti luottavaisista itsensä uskomista Jumalan tahdon varaan.

Jeesus puhui useita kertoja uskon ennemmin kuin lain noudattamisen tärkeydestä. Tässä mielessä meidän on ymmärrettävä hänen sanansa, kun hän aterioidessaan Matteuksen ja muiden

publikaanien ja syntisten kanssa sanoi häntä syyttävälle fariseuksille: ”Menkää ja tutkikaa, mitä tämä tarkoittaa: ‘Armahtavaisuutta minä tahdon, en uhrimenoja.’ En minä ole tullut kutsumaan hurskaita, vaan syntisiä” (Matt. 9:13). Kohdatessaan näkemyksen oikeudenmukaisuudesta pelkkänä lain noudattamisena, joka tuomitsee jakamalla ihmiset vanhurskaisiin ja syntisiin, Jeesus korosti laupeuden suurta lahjaa, joka etsii syntisiä ja tarjoaa heille anteeksiannon ja pelastuksen. On ymmärrettävää, että tämän vapauttavan ja uudistavan näkemyksen vuoksi fariseukset ja lainopettajat torjuivat Jeesuksen. Nämä, ollakseen uskollisia laille, asettivat vain taakkoja ihmisten harteille, mutta tekivät Isän laupeuden tyhjäksi. Kehotus lain noudattamiseen ei saa estää huomioimasta tarpeita, jotka koskevat ihmisten arvokkuutta.

Jeesuksen viittaus profeetta Hoosean tekstiin – ”armahtavaisuutta minä tahdon, en uhrimenoja” (Hoos. 6:6) – on tältä kannalta hyvin tärkeä. Jeesus vahvistaa, että tästä lähtien laupeuden ensisijaisuuden on oltava hänen opetuslastensa elämänohjeena, kuten hän itse osoitti aterioimalla syntisten kanssa. Jälleen kerran laupeus ilmenee Jeesuksen lähetystehtävän perustavana ulottuvuutena. Se on todellinen haaste kuulijoille, jotka pysähtyvät muodolliseen lain noudattamiseen. Jeesus sen sijaan menee lain tuolle puolen; hänen olemisensa niiden seurassa, joita laki piti syntisinä, saa meidät ymmärtämään hänen laupeutensa syvyyden.

Myös apostoli Paavali kulki tällaisen tien. Ennen kuin kohosi Kristuksen Damaskoksen tiellä, hänen elämänsä oli omistettu lain oikeudenmukaisuuden moitteettomaan noudattamiseen (vrt. Fil. 3:6). Kääntyminen Kristuksen puoleen sai hänet muuttamaan näkemyksensä niin, että Galatalaiskirjeessä hän toteaa: ”Olemme uskoneet Jeesukseen Kristukseen, jotta tulimme vanhurskaiksi häneen uskomalla emmekä tekemällä lain

vaatimia tekoja” (Gal. 2:16). Hänen ymmärryksensä oikeudenmukaisuudesta muuttuu radikaalisti. Paavali asettaa nyt ensimmäiselle sijalle uskon, ei enää lakia. Lain noudattaminen ei pelasta, vaan usko Jeesukseen Kristukseen, joka kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan tuo pelastuksen ja vanhurskaaksi tekevän laupeuden. Jumalan oikeudenmukaisuudesta tulee nyt vapautus niille, jotka on alistettu synnin orjuuteen kaikkein seurauksineen. Jumalan oikeudenmukaisuus on hänen anteeksiantoaan (vrt. Ps. 51:11-16).

21. Laupeus ei ole vastoin oikeudenmukaisuutta, vaan ilmaisee Jumalan toimintaa syntistä kohtaan, tarjoten hänelle uuden mahdollisuuden katsoa itseään, kääntyä ja uskoa. Profeetta Hoosean kokemus auttaa meitä näkemään, kuinka laupeus voittaa oikeudenmukaisuuden. Tuon profeetan aikakausi oli yksi juutalaisten historian dramaattisimmista. Kuningaskunta oli lähellä tuhoutumista, kansa ei pysynyt uskollisena liitolle, vaan etäännytti Jumalasta ja menetti isiensä uskon. Inhimillisen logiikan mukaan olisi oikeudenmukaista, että Jumala ajattelisi uskottoman kansan hylkäämistä. Se ei ole noudattanut liittoa ja ansaitsee siksi rangaistuksen eli pakkosiirtolaisuuden. Tämän todistavat profeetan sanat: ”Takaisin Egyptiin joutuu Efraim, Assyria on oleva sen kuningas, koska se ei halunnut kääntyä Herran puoleen” (Hoos. 11:5). Ja kuitenkin tämän oikeudenmukaisuudesta muistuttavan huudahduksen jälkeen profeetta muuttaa ilmaisuaan radikaalisti ja paljastaa Jumalan todelliset kasvot: ”Minun sydämeni heltyy, minut valtaa sääli. En anna vihani raivota, enää en tuhoa Efraimia. Minä olen Jumala enkä ihminen. Minä olen Pyhä, olen sinun lähelläsi, en tule luoksesi vihan vimmasa” (Hoos. 11:8-9). Pyhä Augustinus sanoo melkein kuin näitä sanoja kommentoiden: ”Jumalan on helpompi pidättää vihansa kuin laupeutensa.”[13] Asia on juuri näin. Jumalan viha kestää

hetken, mutta hänen laupeutensa pysyy iankaikkisesti.

Jos Jumala pysähtyisi vain oikeudenmukaisuuteen, hän lakaisi olemasta Jumala, hän olisi kuin kaikki ihmiset, jotka vetoavat lain noudattamiseen. Oikeudenmukaisuus ei kuitenkaan yksin riitä, ja kokemus osoittaa, että pelkkään oikeudenmukaisuuteen vetoaminen on vaarassa tuhota sen. Siksi Jumala ylittää oikeudenmukaisuuden laupeudellaan ja anteeksiannollaan. Tämä ei merkitse oikeudenmukaisuuden vähättelyä tai tarpeettomaksi tekemistä, vaan päinvastoin. Sen, joka erehtyy, on kohdattava rangaistus. Tämä ei kuitenkaan ole päämäärä, vaan kääntymyksen alku, jotta hän kokisi anteeksiannon hellyyden. Jumala ei torju oikeudenmukaisuutta. Pikemminkin hän asettaa sen suurempaan yhteyteen, jotta voidaan kokea rakkaus, joka on todellisen oikeudenmukaisuuden perustus. Meidän on kiinnitettävä paljon huomiota siihen, mitä Paavali kirjoittaa, jotta emme lankeaisi samaan erehdykseen, josta hän moitti oman aikansa juutalaisia: "He eivät tiedä, mitä Jumalan vanhurskaus on, ja yrittäessään pystyttää omaa vanhurskauttaan he eivät ole alistuneet siihen vanhurskauteen, joka tulee Jumalalta. Kristus on näet lain loppu, ja niin tulee vanhurskaaksi jokainen, joka uskoo" (Room. 10:3-4). Tämä Jumalan vanhurskaus on hänen laupeuttaan, joka annetaan kaikille armona Jeesuksen Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen kautta. Kristuksen risti on siten Jumalan tuomio meitä kaikkia ja maailmaa kohtaan, koska se tarjoaa meille varmuuden rakkaudesta ja uudesta elämästä.

22. Riemuvuoteen liittyvät myös aneet. Laupeuden pyhänä vuonna ne saavat erityisen tärkeän merkityksen. Jumalan anteeksianto synneistämme ei tunne rajoja. Jeesuksen Kristuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa Jumala tuo ilmi tämän rakkautensa, joka kykenee tuhoamaan ihmisten synnin. Sovinto Jumalan kanssa on mahdollinen pääsiäissalaisuuden kautta ja kir-

kon välityksellä. Jumala on siten aina valmis antamaan anteeksi eikä koskaan väsy tarjoamaan anteeksiantoon yhä uudella ja odottamattomallakin tavalla. Me kaikki kuitenkin olemme kokeneet synnin. Tiedämme, että meidät on kutsuttu täydellisyyteen (vrt. Matt. 5:48), mutta tunnemme synnin raskaan taakan. Kokiessamme armon voiman, joka muuttaa meitä, koemme myös synnin voiman vaikuttavan meihin. Anteeksiannosta huolimatta kannamme elämässämme ristiriitoja, jotka ovat syntiimme seurausta. Parannuksen sakramentissa Jumala antaa anteeksi synnit ja ne todella pyyhitään pois, mutta negatiivinen jälki, jonka synnit ovat jättäneet käyttäytymiseemme ja ajatuksiimme, pysyy. Jumalan laupeus on kuitenkin tätäkin suurempi. Se on Isän laupeus, joka Kristuksen morsiamen kautta saavuttaa anteeksiannon saaneen syntisen ja vapauttaa hänet kaikista jäljelläolevista synnin seurauksista ja tekee hänet kykeneväksi toimimaan rakkaudessa, jolloin hän pikemmin kasvaa rakkaudessa kuin lankeaa uudelleen syntiin.

Kirkko elää pyhien yhteydessä. Eukaristiassa tämä yhteys, joka on Jumalan lahjaa, toteutuu hengellisenä ykseytenä, joka liittää meidät uskovat pyhien ja autuaiden lukemattomaan joukkoon (vrt. Ilm. 7:4). Heidän pyhyytensä auttaa meitä heikkoudessamme, ja näin äitikirKKo kykenee rukouksellaan ja elämällään vastaamaan joidenkin heikkouteen toisten pyhyydellä. Pyhän vuoden ane merkitsee tulemista Isän laupeuden luo varmana siitä, että hänen anteeksiantonsa käsittää uskovan koko elämän. Ane merkitsee kirkon pyhyiden kokemista, kirkon, joka tekee kaikki osallisiksi Kristuksen lunastustyön hedelmistä, jotta anteeksianto voi ulottua kaikkialle sinne, minne Jumalan rakkauskin ulottuu. Eläkäämme riemuvuotta intensiivisesti pyytäen Isältä anteeksiantoa synneistä ja hänen laupeutensa aneen leviämistä.

23. Laupeudella on myös ulottuvuus, joka ylittää kirkon rajat. Se liittää meidät juutalaisuuteen ja islaminuskoon, joiden mukaan laupeus on yksi Jumalan tärkeimmistä ominaispiirteistä. Israel sai ensimmäisenä ottaa vastaan tämän ilmoituksen, joka pysyy historiassa alkuna mittamattomasta rikkaudesta, joka tarjotaan koko ihmiskunnalle. Kuten olemme nähneet, Vanhan testamentin sivut ovat täynnä laupeutta, koska ne kertovat teoista, jotka Herra teki kansansa hyväksi sen historian vaikeimpina hetkinä. Islam taas lukee Luojasta käytettyjen nimien joukkoon Armeiliaan ja Lempeän. Tämä avunhuuto on usein uskovien muslimien huulilla, jotka tuntevat laupeuden saattavan ja tukevan heitä jokapäiväisessä heikkoudessaan. Myös he uskovat, että kukaan ei voi rajoittaa Jumalan laupeutta, koska sen ovet ovat aina avoimna.

Edistäköön tämä laupeuden hengessä vietettävä riemuvuosi kohtaamista näiden uskontojen ja muiden jalojen uskonnollisten traditioiden kanssa. Tehköön se meidät avoimmiksi vuoropuhelulle, jotta tunnemme ja ymmärrämme toisiamme paremmin. Poistakoon se kaiken sulkeutumisen ja halveksunnan ja karkottakoon kaiken väkivallan ja syrjinnän.

24. Suuntaamme nyt ajatuksemme Mariaan, laupeuden äitiin. Hänen lempeä katseensa saattakoon meitä tänä pyhänä vuonna, jotta me kaikki voisimme löytää uudelleen Jumalan hellyyden ilon. Kukaan ei ole Marian lailla tuntenut ihmiseksi tulleen Jumalan syvällistä salaisuutta. Kaiken hänen elämässään muovasi lihaksitulleen laupeuden läsnäolo. Ristiinnaulitun ja ylösnousseen Jeesuksen äiti kävi sisään jumalallisen laupeuden pyhäköön, koska osallistui läheisesti hänen rakkautensa salaisuuteen.

Jumalan Pojan äidiksi valittu Maria oli ikuisuudesta Isän rakkauden valmistama ollakseen Jumalan ja ihmisten välisen *liiton arkki*. Hän varjeli sydämessään jumalallista laupeutta täydelli-

sesti sopusoinnussa Poikansa Jeesuksen kanssa. Hänen ylistyslaulunsa Elisabetin talon luona oli omistettu laupeudelle, joka ulottuu ”polvesta polveen” (Luuk. 1:50). Myös me olimme läsnä näissä Neitsyt Marian profeettallisissa sanoissa. Tämä on meille lohdutuksena ja tukena kulkiessamme pyhän oven kautta, jotta voisimme kokea jumalallisen laupeuden hedelmät.

Ristin luona Maria on yhdessä Johanneksen, rakkauden opetuslapsen, kanssa Jeesuksen huulilta tulevien anteeksiannon sanojen todistaja. Korkein anteeksianto heille, jotka olivat hänet ristiinnaulinneet, osoittaa meille, mihin saakka Jumalan laupeus ulottuu. Maria todistaa, että Jumalan Pojan laupeus ei tunne rajoja ja saavuttaa kaikki sulkematta pois ketään. Kääntykäämme hänen puoleensa vanhan ja aina yhä uuden Salve Regina -rukouksen sanoin, koska hän ei koskaan väsy kääntämästä puoleemme laupiasta katsetaan ja koska hän tekee meidät arvollisiksi mietiskelemään laupeuden kasvoja, Poikaansa Jeesusta.

Rukouksemme ulottuu myös pyhiin ja autuaisiin, jotka tekivät laupeudesta elämäntehtävänsä. Ajattelemmme erityisesti suurta laupeuden apostolia, pyhää Faustina Kowalskaa. Hän, joka kutsuttiin käymään sisälle jumalallisen laupeuden syvyyteen, rukoilkoon puolestamme ja pyytäköön meille armoa elää ja vaeltaa aina Jumalan anteeksiannossa ja horjumatta hänen rakkauteensa luottaen.

25. Ylimääräinen pyhä vuosi on siis sitä varten, että eläisimme jokapäiväisessä elämässämme todeksi laupeutta, jota Isä aina meille osoittaa. Antakaamme Jumalan yllättää meidät tänä riemuvuonna. Hän ei koskaan väsy avaamaan sydämensä ovea ja toistamaan, että hän rakastaa meitä ja tahtoo jakaa elämänsä kanssamme. Kirkko tuntee voimakkaasti välttämättömyyden julistaa Jumalan laupeutta. Kirkon elämä on aitoa ja uskottavaa, kun se julistaa laupeutta vakaumuksella. Kirkko tietää, että eri-

tyisesti sellaisena aikana kuin omamme, joka on täynnä suuria toiveita ja vahvoja ristiriitoja, sen ensimmäinen tehtävä on johdattaa kaikki ihmiset Jumalan laupeuden suureen salaisuuteen mietiskelemällä Kristuksen kasvoja. Kirkko on ensimmäisenä kutsuttu olemaan todellinen laupeuden todistaja, tunnustamaan sitä ja elämään sitä todeksi Jeesuksen Kristuksen ilmoituksen keskuksena. Kolminaisuuden sydäimestä, Jumalan salaisuuden syvimmästä sisimmästä, syntyy ja juoksee lakkaamatta laupeuden suuri virta. Tämä lähde ei koskaan voi ehtyä, vaikka kuinka paljon ihmisiä tulisi sen luo. Aina kun joku sitä tarvitsee, hän voi käydä sen luo, koska Jumalan laupeus on loppumaton. Niin kuin tutkimaton on sitä ympäröivän salaisuuden syvyys, niin on ehtymätön myös siitä tuleva rikkaus.

Toistakoon kirkko tänä riemuvuonna Jumalan sanaa, joka kaikuu voimakkaana ja vakuuttavana, anteeksiannon, tuen, avun ja rakkauden sanana ja tekona. Älköön kirkko väsykö koskaan tarjoamaan laupeutta ja olkoon se aina kärsivällinen lohduttamaan ja antamaan anteeksi. Kirkko antakoon äänen jokaiselle miehelle ja naiselle ja toistakoon lakkaamatta luottavasti: "Muista laupeuttasi, Herra, ja armoasi, sillä ne ovat iankaikkisuudesta" (vrt. Ps. 25:6).

Roomassa pyhän Pietarin luona 11. huhtikuuta,
pääsiäisen 2. sunnuntain eli Jumalan laupeuden
sunnuntain aattona Herran vuonna 2015,
paaviuteni kolmantena vuonna.

Franciscus

- [1] Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Dei Verbum*, 4.
- [2] Vatikaanin II kirkolliskokouksen avajaispuhe "*Gaudet Mater Ecclesia*", 11. lokakuuta 1962, 2-3.
- [3] Puhe kirkolliskokouksen viimeisessä julkisessa istunnossa 7. joulukuuta 1965.
- [4] Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 16; pastoraalikonstituutio *Gaudium et spes*, 15.
- [5] Tuomas Akvinolainen, *Summa Theologiae*, II-II, q. 30, a. 4.
- [6] Kirkkovuoden tavallisen ajan XXVI sunnuntain päivän rukous. Tämä rukous löytyy jo 700-luvulta peräisin olevan *Sacramentarium Gelasianumin* eukologisista teksteistä (1198).
- [7] Vrt. saarna 21: CCL 122, 149-151.
- [8] Apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium*, 24.
- [9] *Dives in misericordia*, 2.
- [10] Sama, 15.
- [11] Sama, 13.
- [12] *Avisos y sentencias*, 57.
- [13] Enarr. in Ps. 76, 11.